

Svensk Ungdom

Utbildningspolitiskt program 1999

Svensk Ungdoms Utbildningspolitiska program 1999

1. Inledning	sidan 2
2. Grundskolan	sidan 3
3. Gymnasiet	sidan 6
4. Yrkesutbildningen på andra stadiet	sidan 8
5. Läroavtalen	sidan 9
6. Yrkehögskolorna	sidan 10
7. Universiteten	sidan 11
8. Medborgar- och arbetarinstituten	sidan 13
9. Vuxenutbildningen	sidan 14
10. Distansundervisningen	sidan 15
11. Folkhögskolorna	sidan 16
12. Utbildningen för invandrare	sidan 17
13. Specialundervisningen	sidan 18
14. Skoldemokratin	sidan 19
15. Det studiesociala	sidan 20

1. Inledning

Utbildning är ett mångfasetterat begrepp. Utbildning omfattar allt från grundskolan till vuxenutbildning och medborgarinstitut. Det är ingen nyhet att vi lever i ett informationssamhälle. Hur informationssamhället kommer att utvecklas vet ingen. Det ställer stora krav på skolan. Skolan måste leva med sin tid och ständigt utvecklas, eleverna skall utbildas till kritiska användare av det enorma informationsflöd som erbjuds. Eleverna skall också utbildas till aktiva medborgare där viljan och tron på demokrati sätts i fokus. Förmågan att dra egna slutsatser och på det sättet bilda en egen uppfattning om vad som händer i samhället är av högsta prioritet. Skolan skall inte servera en färdig uppfattning eller tro, istället skall eleven få hjälp med att forma sin egen.

Ett aktivt samarbete mellan utbildningsinstanser är naturligt i framtidens skola. Det betyder inte att man skall eftersträva kolossala enheter. Även den lilla men livskraftiga byskolan skall finnas i framtiden. Samarbete är att eftersträva främst på det andra stadiet, där elevernas möjlighet att fritt få välja skall vara i fokus. Man skall kunna studera i en yrkesskola och i ett gymnasium samtidigt, dessutom skall alternativa kurser understödjas och utvecklas. Skolan skall vara öppen för intryck från det övriga av samhället. Ett aktivt samarbete skall idkas med kommuner, företag och föreningar.

"Undervisningen skall syfta till personens fulla utveckling och till att stärka respekten för människans grundläggande fri- och rättigheter. Undervisningen skall främja förståelse, tolerans och vänskap mellan alla nationer, rasgrupper och religiösa grupper samt befordra Förenta Nationernas verksamhet för fredens bevarande."

(FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 26.2)

Arbetsgruppen som utarbetat Svensk Ungdoms utbildningspolitiska program:

Erika Nummelin
Carl Haglund
Joakim Borgar
Simon Ollus
Charlotta Ådahl
förbundsordförande Marcus Rantala

2. Grundskolan

Grundskolans främsta uppgift är att ge eleven möjlighet att genomföra sin skolgång i en trygg miljö som stimulerar aktivt lärande, som ger färdigheter inför vuxenlivet och som ger den välgång som behövs för fortsatta studier. Alla skall ha rätt till lika god undervisning, oberoende av språk eller hemort.

Små skolor är viktiga livsnerv

Det är en självklarhet att byskolorna skall bevaras. Barnen kan då gå de första åren i en skola som är nära och trygg. Undervisningen i en liten skola är i många fall idealisk, eftersom man kan jobba i små grupper. Dessutom utgör byskolan en verklig livsnerv för många byar och att dra in skolan skulle betyda dödsstöten för dem. De små kvarterssskolorna spelar också en mycket viktig roll, inte minst i stora städer där svenskheten är trängd. Där är det viktigt att ge skolorna tillräckliga medel för att garantera deras möjlighet att överleva. Även i de större skolorna är små klasser en nödvändighet i de lägre årskurserna för att lärarna i tillräcklig mån skall hinna uppmärksamma elevernas individualitet. Årskurslösning skall inte tillämpas i grundskolan, där eleverna behöver den trygghet som gruppdynamiken i en klass erbjuder.

Skolan har ett kompletterande ansvar för elevernas uppfostran

Undervisningen i grundskolan förmedlar samhällets värderingar till eleverna. Attityderna formas med utgångspunkt i skolans och undervisningens anda. De vuxna i skolan skall utgöra goda förebilder och behandla eleverna jämlikt och rättvist. Grundskolan utgör en viktig länk i elevernas uppfostran. Det största ansvaret för elevernas psykosociala utveckling innehas ändå alltid av föräldrarna. Det ansvaret kan inte flyttas över till skolan. Föräldrarnas kontakt till skolan är viktig och föräldraverksamhet i skolan skall uppmuntras. Skolan skall i sin uppfostrande verksamhet fästa uppmärksamhet vid goda vanor och uppmuntra till artighet. Mobbning, utfrysning och pennalism bör effektivt motarbetas, så att utslagning kan undvikas.

Elevernas olika förmåga att lära sig måste beaktas. Vid behov skall skolan erbjuda stödundervisning. Elevernas mognad skall beaktas vid utvärderingen av skolstartsålder. Elever med problem måste ges speciell uppmärksamhet, utan att ändå isoleras från en vanlig klass.

På älskat modersmål

Grundskolans huvudsakliga syfte är att ge en god allmänbildning. Eleverna skall ges en god allmänbildning för att de skall kunna förstå olika samhälleliga fenomen, goda främmande kulturers särdrag och inneha ett gott kunnande i bland annat naturvetenskaper och teknik. Målet skall vara att fostra eleverna till toleranta och samhällsmedvetna individer som kan

omsätta teoretiskt kunnande i såväl tanke som handling. Eleverna skall förberedas på att möta de krav som samhället och vuxenlivet ställer på individen.

Ett starkt modersmål är en förutsättning för att undervisningen i de andra ämnena skall förflöpa väl. Speciellt de tvåspråkiga skall ha rätt till extra hjälp om så behövs. Blandspråkighet skall inte få förekomma i något sammanhang i skolan. De elever, vars kunskaper i undervisningsspråket inte är tillräckliga för att undervisningen skall förflyta problemfritt, bör beredas möjlighet till hemmålsundervisning. Möjlighet till språkbadsförskola skall erbjudas barn som vill delta i undervisningen i en skola, där undervisningsspråket inte är deras modersmål.

Språkundervisning bör påbörjas vid tidig ålder, dock så att elevens möjligheter att tillägna sig ett nytt språk beaktas. Föräldrarna skall kunna välja elevens första språk. Undervisningen i det andra inhemska språket skall påbörjas senast det tredje läsåret. Läroböcker i svenska i finska skolor skall beskriva också den finlandssvenska vardagen, inte bara den rikssvenska och vara språkligt korrekta. Eleverna skall informeras om alla finländska språkliga minoriteter.

Alla elever måste få undervisning i att använda datorer. Alla bör beredas möjlighet att använda datorer som hjälpmedel i skolarbetet. Dataundervisningen skall integreras i den övriga undervisningen.

En naturlig del av skolans uppfostrande roll skall vara att lära eleverna att ta hänsyn till miljön. Därför är en hög kunskapsnivå i naturvetenskaper viktig men avgörande är också att undervisa eleverna om deras möjligheter att praktiskt förbättra miljön.

Yrkesrådgivning i ett tidigt skede

Grundskolan är vägen till framtiden. Alla skall ges rätt att ledas in på en väg av livslångt lärande på ett mångsidigt och givande sätt. Elevernas färdigheter skall värderas av lärarna genom uppskattning och utvärdering. Bedömningen av eleverna är ett sätt att uppmuntra dem till flitighet samt att peka ut områden som kräver extra uppmärksamhet. Bedömningen skall anta formen av sifferbetyg från och med det tredje läsåret. Sifferbetyget skall kompletteras med en verbal motivering till vitsordet. I gymnastik och de konstorienterade ämnena skall eleverna fritt få välja mellan sifferbetyg och verbala, konstruktiva utlåtanden. Eleverna skall under de sista åren i grundskolan ges möjlighet till individuell yrkesrådgivning. Eleverna skall också grundligt informeras om de studier som eventuellt påföljer gymnasium och yrkesskola. Elever som är osäkra på sitt yrkesval får inte passivt slussas vidare till gymnasiet.

Eleverna skall ges insikter i arbetslivets villkor samt i arbetstagarnas och arbetsgivarnas rättigheter och skyldigheter. Praktisk arbetslivsorientering är ett komplement till utförlig

studiehandledning. Undervisningen i lagkunskap är viktig för att eleverna skall kunna bli en aktiv del av samhället.

Elevernas förståelse för omvärlden formas inte enbart i skolbänken under lärarnas handledning, därför skall skolan inte skiljas från det övriga samhället. För att underlätta finansieringen av undervisningsmaterial, vilket är ett problem speciellt på svenskt håll, bör sponsorerings tillåtas. Vid sponsorerings bör etiska normer beaktas.

3. Gymnasiet

I dagens läge fungerar de allra flesta gymnasier enligt den årskurslösa modellen, vilket vittnar om de stora förändringar gymnasierna genomgått under de senaste åren. Eftersom gymnasiet har en avgörande allmänbildande funktion är det av största vikt att utvecklingen av undervisningen heller aldrig tillåts stanna upp. Gymnasiet måste vara en skola i tiden.

Vid utvecklingen måste man utgå från det centrala i undervisningen, det vill säga eleverna och deras behov. En fungerande dialog mellan elever och lärare är grundläggande för att den nya skolan kontinuerligt skall kunna utvecklas. Alla gymnasier skall ha en gräns för lägsta medeltal vid intagningen.

Gymnasiernas samarbete med vidareutbildningen

Det årskurslösa gymnasiet ger gymnasieeleven möjlighet att i stor utsträckning göra upp en personlig studieplan. Eleven kan inrikta sig på de områden han är speciellt intresserad av och på så sätt förbereda sig för fortsatta studier. Det är viktigt att ett tillräckligt brett kursutbud tryggas för att den årskurslösa modellen skall kunna fungera. För att underlätta övergången samt för att fördjupa undervisningen borde gymnasierna stärka kontakterna till instanser för vidareutbildning. En möjlighet är att gymnasierna köper in kurser från universitet och högskolor.

Alla skolor erbjuder inte tillräckligt bred och högklassig studiehandledning. Många ungdomar börjar just under gymnasietiden forma sina framtidsplaner och har därmed ett stort behov av praktisk information vad gäller fortsatta studier, det studiesociala och arbets-sökande. Då är det viktigt att den egna skolan kan finnas till hands med kurser och rådgivning. Varje skola skall ha en kompetent heltidsanställd studiehandledare.

Gymnasiet är en frivillig skola, därför skall närvarokontrollen slopas. Villkoren för tentering och omtagning av prov skall vara lika i alla skolor. Detta gäller även rätten att tentera ett godkänt vitsord.

Tolerans och kännedom om främmande kulturer blir allt viktigare. Dagens samhälle blir allt mer internationellt och inom näringslivet ställs höga krav på språkkunskaper. I undervisningen i främmande språk skall man i högre grad än idag koncentrera sig på de muntliga färdigheterna. Verklig kontakt med främmande kulturer, i form av lägerskolor och vänskolesamarbete är ett utmärkt sätt att öva upp den verbala förmågan samt att överbygga eventuella fördomar. Även muntlig färdighet skall ingå i bedömningen av kurser i språk.

Undervisningsmaterial på svenska är ett måste

Gymnasiet skall ha ett undervisningsspråk. Läromedel på undervisningsspråket skall vara

en självklarhet. De finlandssvenska skolorna får inte godtyckligt acceptera undervisningsmaterial på finska ens i de fall material inte finns att tillgå på svenska. Skolorna måste se sitt ansvar och ställa höga krav på utgivare av undervisningsmaterial. Om utgivarna saknar resurser är det statens ansvar att i tillräckligt hög grad trygga utgivandet av svenskt undervisningsmaterial.

Elever utvärderar och bedömer lärare

Vid sidan av sifferbetygen skall eleven få ta del av en utvärdering, skriftlig eller muntlig, som läraren gör i samband med varje större studieprestation. På detta sätt kan eleven lättare inse sina färdigheter och brister. Eleven lär sig på så sätt att bemöta konstruktiv kritik och ges en möjlighet att utvecklas.

Bedömningen ska även anta omvänd riktning, det vill säga eleven skall ha möjlighet att efter varje kurs utvärdera lärarens insats och kursens innehåll. Detta förbättrar undervisningens nivå och lärarens prestationsvilja. Samtidigt känner eleven att han är en viktig länk i utvecklandet av den egna skolan och dess undervisningsmetoder.

Studentexamen är inte bara ett kunskapsprov utan även ett mognadsprov. Frågorna i studentskrivningarna skall dels ha sin grund i det som ingått i undervisningen samt dels i sådant som är aktuellt i samhället. I språkproven skall en muntlig tentamensdel ingå för alla.

Realprovet i studentexamen skall delas i två delar, en humanistisk del (historia, filosofi, religion, psykologi) samt en naturvetenskaplig del (fysik, kemi, biologi och geografi). Målet är att eleverna bredare skall kunna visa sina kunskaper och möjlighet att avlägga antingen det ena eller båda proven skall finnas.

I studentexamen skall modersmålet, det andra inhemska språket, endera realprovet eller matematik vara obligatoriska ämnen. Elever med läs- och skrivsvårigheter skall ges kompensation i alla ämnen som ingår i studentskrivningarna. De skall också ha rätt att använda specialhjälpmedel. Det material som de svenskspråkiga eleverna får till sitt förfogande i studentskrivningarna skall vara skrivet på god svenska. Frågorna skall vara klara och tydliga utan risk för missstolkningar. Studentskrivningarna på hösten och våren bör vara likvärdiga.

Internationell utbildning på andra stadiet

I Finland verkar idag ett tiotal internationella skolor på det andra stadiet. Undervisningen i dessa skolor följer ofta en annan modell än den som används i de finländska gymnasierna. Undervisningen, som sker på ett främmande språk enligt en annorlunda modell, berikar vårt utbildningsväsende. Dessa skolors existens måste tryggas på grund av vårt samhälles tilltagande internationalisering.

4. Yrkesutbildningen på andra stadiet

Yrkesutbildning på det andra stadiet skall erbjuda eleven en balanserad kombination av yrkeskunskap och allmänbildning. Dagens samhälle kräver allt mer specialiserad yrkeskunskap och yrkesskolan skall utgöra en högklassig grundutbildning med inriktning på såväl arbetsmarknaden som på fortsatta studier efter avlagd examen. Utbildningen skall ha som mål att ge eleven insikt i sina individuella färdigheter och därigenom ge honom en möjlighet att hitta en egen nisch på arbetsmarknaden. Utbildningen bör uppmuntra till företagande och initiativförmåga.

Regionala näringar bör beaktas i undervisningen

Skolan måste motsvara de krav näringslivet ställer. En del av detta utgörs av att skolan måste kunna erbjuda modern och tidsenlig utrustning för att eleverna skall kunna dra nytta av sina kunskaper när de kommer ut i arbetslivet.

Utbildningsenheterna bör ta de regionala näringsstrukturerna i betraktande. Om man tillgodoser de behov orten har, skapar man förutsättningar för ungdomarna att stanna kvar på hemorten. Kontakten med näringslivet ska vara en naturlig del av undervisningen, så att steget till näringslivet inte blir för långt efter avlagd examen. På finlandssvenskt håll, till exempel på landsbygden och i skärgården, är en mångsidig utbildning som kan täcka många olikartade behov speciellt viktig.

Samarbete över gränserna

Eleverna skall erbjudas att avlägga kurser vid andra utbildningsinstanser. Det primära bör dock vara att eleven, om han så önskar, kan gå endast yrkesutbildningen. För de elever som väljer att avlägga en parallell examen bör skolan underlätta de praktiska arrangemangen och de eventuella hinder som studier vid två enheter kan innebära. Yrkesutbildningen på andra stadiet bör idka ett aktivt samarbete med yrkeshögskolorna. För att underlätta vidare studier vid en yrkeshögskola eller högskola skall man kunna avlägga fördjupade kurser i bland annat matematik och fysik även om man inte avlägger en parallelexamen vid ett gymnasium.

I dagens högteknologiska värld är det viktigt att lärarna har tillräcklig kunskap för att kunna lära ut det som kommer att motsvara morgondagens behov. Kontinuerlig fortbildning är ett måste för lärarna inom yrkesutbildningen.

5. Läroavtalen

Läroavtal finns till för att man genom praktik skall kunna lära sig ett yrke. Läroavtal är en mångsidig form av utbildning som fungerar som yrkesutbildning för personer i alla åldrar samt som rekryteringsbas för företagen.

Genom läroavtal skall man dels kunna avlägga en grundläggande yrkesexamen och dels kunna vidareutbilda sig inom ett område där man redan har grundutbildning. Inom ramen för läroavtalsutbildningen skall man kunna avlägga examen på såväl institut-, som yrkeshögskolenivå. Man skall dock inte vara tvungen att avlägga någon särskild examen, utan läroavtalen skall också kunna utnyttjas i syfte att förkovra sig inom ett specifikt yrkesområde.

Det är viktigt att de som ingått ett svenskspråkigt läroavtal skall erbjudas teoriundervisning på svenska. Man bör hela tiden sträva efter att bredda läroavtalsundervisningen och söka nya branscher där det är möjligt att tillämpa denna undervisningsform.

6. Yrkeshögskolorna

Yrkeshögskolorna utgör ett nytt element i det finländska undervisningssystemet. Denna nya typ av högskoleverksamhet måste ges tid att hitta sin egen form och plats i utbildningsväsendet. Yrkeshögskolorna skall utgöra ett jämställt men separat alternativ till vetenskapshögskolorna.

Studietiden vid yrkeshögskolorna är begränsad. Detta medför att man inte kan ta ett mellanår för att skaffa sig arbetslivserfarenhet eller ens ha ett kvällsarbete vid sidan om studierna. Även studier utomlands begränsas av detta. Denna begränsning är inte förenlig med den typ av utbildning som yrkeshögskolorna förmedlar, där erfarenhet från arbetslivet är ytterst viktig.

Näringsliv och undervisning hand i hand

För att undervisningen i yrkeshögskolorna inte skall bli för teoretisk, skall undervisningen skötas av lärare som utöver sin pedagogiska utbildning även har yrkeserfarenhet från sin bransch. Man bör hela tiden ha yrkeslivet i åtanke i undervisningen. Eftersom yrkeshögskolorna skall utbilda personer till bland annat ledarställning inom det praktiska näringslivet är det viktigt att utbildningen motsvarar framtidens krav. Täta kontakter med näringsliv och kvalificerade praktikplatser är av största vikt. De som erbjuder praktikplatserna måste vara väl förberedda på att ta emot en studerande och kunna erbjuda handledning och fullvärdiga arbetsuppgifter så att praktikanten kan få ut maximal nytta av sin praktiktid.

De finlandssvenska yrkeshögskolorna bör utvidga samarbetet sinsemellan. De så kallade tunnelveckorna som tillämpas inom Yrkeshögskolan Sydväst är en utmärkt form av samarbete inom en högskola. Då kan eleven bekanta sig med andra utbildningsinriktningar, samtidigt som det stärker vi-andan inom högskolan. Studentorganisationerna skall sträva efter att samarbeta med varandra. Målet skall vara att skapa en aktiv takorganisation för studentorganisationerna vid de finlandssvenska yrkeshögskolorna.

7. Universiteten

Utbildningen vid universitet och vetenskapshögskolor skall präglas av den akademiska friheten. Universiteten får inte mål- och resursinriktas på bekostnad av den enskilda studentens frihet. Universiteten skall också i framtiden kunna bibehålla sin autonomi gentemot staten. Universitetsutbildningen skall vara gratis.

Studierätten får inte begränsas

Studerandenas studierätt får inte begränsas ytterligare. De studerande pressas redan av gränsen på 55 månader för erhållande av studiestöd. För vissa utbildningar är 55 månader för lite och man bör anpassa gränsen flexibelt mellan olika utbildningsgrenar. Istället för att genom repressalier försöka framtvunga bättre studieresultat bör de studerande stödas och uppmuntras, speciellt de som av någon anledning uppskjutit sina studier. Genom bättre undervisning och vid behov utökad handledning skall studerandena uppmuntras att slutföra sina studier eftersom fenomenet evighetsstuderande inte ligger i någons intresse. Studerande skall dock kunna ha fler studieplatser om de kan bevisa ett visst mått av prestationer inom de olika studieinriktningarna.

Studerande skall uppmuntras till engagemang i föreningar, organisationer och dylikt under studietiden. Studerande måste ges en chans att mogna som människor vid sidan av de egentliga studierna. Studentkårens betydelse som intressebevakare är viktig men detta betyder ändå inte att kårobligatoriet är berättigat. Det är inte förenligt med demokratis principer att man för att kunna studera måste tillhöra en förening. Att vara medlem av studentkåren skall baseras på frivillighet.

Resultaten från inträdesförhör vid samma tidpunkt

Inträdesförhören skall utgöra den huvudsakliga intagningsgrunden till högskolorna. Inträdesförhören skall mäta förmåga att förstå och tillämpa information framom innantillkunnade. Lämplighet och motivation bör vara centrala kriterier i inträdesprov.

Inträdesförhören bör samordnas så att personer som söker till flera utbildningar skall få resultaten från samtliga inträdesförhör vid samma tidpunkt. Resultaten bör komma i rimlig tid före studiernas början så att de studerande hinner arrangera boende och övriga praktiska detaljer.

Den finlandssvenska universitetsutbildningen

Nivån på den finlandssvenska högskoleutbildningen skall vara av hög kvalitet. Det är viktigt att utbildningen stärks och utvecklas i alla regioner. Högskolorna har en mycket stor inverkan på de orter de verkar i, exempelvis genom att utveckla och stärka de finlandssvenska samhällsstrukturer. Ett öppet och fördomsfritt debattklimat är en förutsättning

för framtida intressebevakning.

Forskning får inte åsidosätta grundundervisning

Forskning och utbildning bör gå hand i hand. Detta betyder att satsningar på forskning och särskilt på spetsenheter inte får betyda att undervisningen och basforskningen lider. Särskilt viktigt är detta för att garantera att den svenskspråkiga universitetsutbildningens grundnivå hålls tillräckligt hög.

Nivån på universitetens grundfinansiering måste höjas så att tillräckliga anslag garanteras för basservice, såsom biblioteksväsendet. I de fall när grundfinansieringen inte räcker till för att garantera nivån på undervisningen bör företagssponsorerung välkomnas.

Studerande skall i högre grad än idag beredas möjlighet att studera utomlands. Studieprestationer som avlagts utomlands skall godkännas som en del av examina i Finland. Eftersom allt fler studerande väljer att studera utomlands har högskolorna en ökande skyldighet att bli mer flexibla. Även kortare studieperioder utomlands skall vara möjliga, speciellt med tanke på studieperioder i Norden och våra närområden.

8. Medborgar- och arbetarinstituten

Medborgar- och arbetarinstituten omspänner många typer av undervisning inom flera områden, som lämpar sig för alla åldrar. Den här typen av undervisning är, precis som distans-, vuxen- och folkhögskoleutbildningen, viktig för mångfalden i det finländska utbildningssystemet och ger också de studerande möjlighet att bekanta sig med olika ämnen, för att senare kunna välja en studie- och karriärbana. Därför skall studier vid instituten inte kräva någon grundutbildning. Institutet har heller inga inträdesprov och så måste det förbli även framtiden. Varje studerande skall kunna öka sina färdigheter och kunskaper inom sitt speciella intresseområde.

Det är viktigt att kurserna vid instituten fortsättningsvis huvudsakligen försiggår kvällstid. Studerande skall garanteras möjligheten att delta i kurser på kvällen efter arbete och studier. Eftersom arbetarinstituten upprätthåller en undervisning av hög kvalitet är det viktigt att kurser avlagda vid instituten får räknas till godo vid andra utbildningsinstitutioner. Här måste dock standarden på undervisningen bevakas, för att ett jämlikt utbildningsväsende skall garanteras.

Instituten skall utgöra en del av det lokala samhället och de skall fungera så smidigt att lokala behov kan tillgodoses och lokala önskemål beaktas. Flera av instituten saknar egna utrymmen och verksamheten sträcker sig ofta över stora områden i glesbygderna. Avståndet till kursplatserna får därför inte vara för långt och instituten skall beredas plats i lokala skolor och dylika byggnader så att instituten praktiskt och ekonomiskt kan fungera lättare.

9. Vuxenutbildningen

Ett fortsatt fungerande kunskaps- och informationssamhälle under 2000-talet kommer att kräva en fungerande vuxenutbildning. Begreppet livslångt lärande bör tas på allvar och det är viktigt att föra fram vidareutbildning för vuxna. Arbetsuppgifterna på arbetsmarknaden förändras i takt med samhället och för att garantera ett konkurrenskraftigt samhälle måste alla delar av det ta del av utvecklingen. Ett vuxenutbildningsnät måste därför garanteras och information om möjligheterna till utbildning måste spridas effektivt. De öppna högskolorna skall erbjuda tvärvetenskaplig undervisning uppdelad i ändamålsenliga helheter.

10. Distansutbildningen

Distansutbildningen har etablerat sig som en nödvändig form inom utbildningssystemet. Distansutbildning är speciellt viktig i dagens Finland, eftersom man måste bereda möjligheter för människor att bo på landsbygden och i skärgården.

Distansutbildningen har många fördelar. De studerande har möjlighet att studera hemma när det passar dem. Distansutbildning lär också den studerande att studera självständigt och skapar möjligheter att kombinera studier med arbetsliv och andra studier. Även distansutbildningskurserna skall kunna räknas till godo vid andra utbildningsinstanser. Distansutbildningen hör till de former av utbildning som kommer att utvecklas tillsammans med informationsamhället. Framtidens teknologi kommer att öppna nya dörrar för distansutbildningen och det är viktigt att slå vakt om denna för att kunna upprätthålla ett fungerande utbildningsväsende i alla delar av landet.

11. Folkhögskolorna

Folkhögskoleutbildningen i Finland omfattar allmänbildande utbildning, yrkesutbildning och undervisning i konst- och färdighetsämnen. Utbildning av den här typen är viktig för ett mångsidigt utbildningsväsende och den regionala spridningen samt kvaliteten på undervisningen vid dessa instanser måste garanteras. Det är dock viktigt att de olika utbildningsinstanserna får utforma sina egna läroplaner, som anpassas till de regionala förhållandena och som ger folkhögskolorna möjligheten att knyta kontakter till näringslivet.

12. Utbildningen för invandrare

För utlänningar som kommer för att stanna i Finland skall utbildning ordnas, som hjälper dem att integrera sig i vårt samhälle. I dessa studier skall åtminstone undervisning i landets språk och samhällskunskap ingå. Undervisning i det egna modersmålet skall även erbjudas. Invandrarna skall också beredas studiemöjligheter som leder dem in i det finländska arbetslivet. Integreringen är ytterst viktig och därför är det också viktigt att utbildning från hemlandet räknas till godo, dock så att den utländska utbildningen motsvarar den inhemska.

13. Specialundervisning

I vårt samhälle lever idag och även i framtiden människor som av ett eller annat skäl, till exempel ett fysiskt handikapp, behöver specialanpassad undervisning. Dessa människor är likvärdiga individer i vårt samhälle och deras särbehov bör beaktas så att de kan utbilda sig på samma villkor som övriga studerande.

14. Skoldemokrati

Elevkåren är för många unga den första kontakten med en etablerad påverkningskanal. Med tanke på kommande samhällsengagemang är det viktigt att elevkåren har en central plats i skolan. Elevkåren skall ha en inspirerande och nyskapande roll i skolan och får inte vara styrd av rektor eller lärare. Till elevkårens viktigaste uppgifter hör att påverka innehållet i undervisningen och att arbeta för att skolan skall utgöra en trivsamt och trygg miljö för alla elever.

Elevkårens ställning är tryggad i lag. Redan i lågstadiet skall man sträva efter att få med eleverna i skolans organisation, med beaktande av deras förmåga. På högstadiet skall det egentliga elevkårsarbetet påbörjas. Tillräckliga påverkningsmöjligheter bör garanteras, både ekonomiska och organisatoriska. Elevkårsarbetet är en merit som skall antecknas i betyget. På andra stadiet skall engagemang i elevkårsstyrelse ges kursstatus.

I skolorna skall det finnas direktioner. Genom dem är det lätt att påverka för både elever och lärare. Direktionen är en del av närdemokratin. Elevrepresentanterna i direktionen skall väljas av eleverna och eleverna åtnjuta full rösträtt i direktionen. Elevkåren bör också ha en elevrepresentant på lärarmötena.

15. Det studiesociala

De studerande bygger sin ekonomi på i huvudsak tre element: understödet, bostadsbidraget samt subventionerade tjänster och förmåner. Understödet är idag betydligt lägre än den grunddagpenning som arbetslösa erhåller. Eftersom de studerande krävs på motprestationer för att erhålla understödet vore det motiverat och dessutom rättvist att höja det till samma nivå som grunddagpenningen.

Större utbud av hyresbostäder

Bostadsbidraget täcker en stor del av hyresutgifterna om hyresnivån är låg. Dessvärre har priserna under de senaste åren stigit markant i synnerhet i tillväxtcentra, vilket föranlett en situation där bostadsbidraget inte ens tillnärmelsevis kan täcka kostnaderna. Ett större utbud på hyresbostäder efterlyses för att på sikt få ner hyresnivån. Man skall dock iaktta en viss varsamhet vad gäller höjda bostadsbidrag eftersom de snabbt kan föda en ytterligare stegrad prisnivå. En brist i dagens system är att man inte får lyfta bostadsbidrag under sommarmånaderna om man inte studerar. Ett deltidsarbete räcker inte till för att klara uppehälle och hyra. Det är inte ändamålsenligt för vare sig hyresgästen eller hyresvärden att hyresgästen inför varje sommar måste flytta ifall det blir ekonomiskt ohållbart att hålla kvar lägenheten över sommaren.

De subventionerade tjänsterna och förmånerna är i själva verket indirekta inkomstöverföringar. Den billiga hälso- och tandvården är en viktig del av de studerandes säkerhetsnät. Studenthälsovård skall finnas tillgänglig för såväl yrkeshögskole- som universitetsstuderande. Studerande som inte är medlem i studentkåren, måste för att komma i åtnjutande av hälsovård betala en årlig studenthälsovårdsavgift. Den subventionerade maten gör det lättare att leva på de knappa resurserna och studierabatten i buss och tåg gör priserna överkomliga för långa resor. Korta resor, under 80 km, blir däremot orimligt dyra när man inte får någon studierabatt på dem. Man borde kunna få studierabatt på alla resor oavsett längd.

Förmånerna och de subventionerade tjänsterna fungerar som en utjämnande ekonomisk faktor och därför måste vi slå vakt om dem. De har lika stor betydelse för de studerande som de direkta ekonomiska stöden.

